

NIEDOŚCIGŁY (24) *part praet act*

W pisowni łącznej (23), *w rozłącznej* (1).

e oraz *o* *prawdopodobnie jasne* (tak w nie- oraz doścignąć).

sg m I niedościgłym (4). ◇ *f N* niedościgłã (1). ◇ *G* niedościgł(e)j (4). ◇ *A* niedościgłą (2). ◇ *I* niedościgłą (1). ◇ *L* niedościgł(e)j (2). ◇ *n G* niedościgł(e)go (1). ◇ *A* niedościgł(e) (2). ◇ *L* niedościgłym (2). ◇ *pl N subst* niedościgł(e) (1). ◇ *D* niedościgłym (1). ◇ *A subst* niedościgł(e) (2). ◇ *L* niedościgłych (1).

Sł stp brak, Cn notuje, Linde XVII – XVIII w.

W funkcji przymiotnika (24) :

1. *Którego nie można doścignąć, szybki; przen* (1) :

Wyrażenie: »niedościgłym lotem« = *szybko* (1): *Leći nie bieży [czas]/ nie dościgłym lotém/ Iákowym toczy Bóg niebo obrotém. Górntroas 30.*

2. *Którego nie można pojąć, zbadać; niezgłębiony; investigabilis Vulg; quem nulla coniectura assequi licet Cn* (18) : *Bo nie tużę/ áby fię [...] on od ták grubie [profnego/ o rzeczách niedościgłych y od ták próznego rzelzotem wody mierzenia nie musiał był pohámowác. CzechEp 220, 58; Bo to wczynić y może iáko wńzechmocny/ y vmie iáko niedościgłey mądrości pełny LatHar 190, 32, 312, 596; obrázy Troyce S. nie przeto máluia/ żeby imi podobieńtwo Boftwá y niedościgłey náтуры iego wyrázić chćieli WujNT 471; dziwuie fię niedościgłym fądom miłego Bogá. WujNT Rom 11 arg, 431; SkarKaz 277b.*

W połączeniach szeregowych (2): *Acz nie iest [Krystus] ná ziemi cielesnym onym á widowym obyczáiem/ [...] ále obyczáiem dziwnym/ niedościgłym/ á niewidowym. WujJud 70; LatHar 380.*

W charakterystycznych połączeniach: niedościgła(-e) chwała niebieska, mądrości boskie, mądrość, narodzenie Pana Chrystusowe, natura, rada (2), *rzecz* (2), *sądy, tajemnica; niedościgłym obyczajem.*

Wyrażenie: »niedościgły rozumem ludzkim, rozumowi ludzkiemu (a. człowieczemu)« [szyk 2:2] (2:2): *CzechRozm 27v; To nákrátce z ftrony wiáry/ iáko iest rozumowi ludzkie^{mv} niedościgła NiemObr 10; LatHar 192, 375.*

Szeregi: »cudowny i niedościgły« (1): *kiedys fię [Jezu] w iey Pánieńskim żywoćie cudownym y niedościgłym obyczáiem závárl. LatHar 232.*

»głęboki i niedościgły« (1): *przez ktorego [Boga] teź/ one głębokie y niedościgłey/ rozumowi człowieczemu táiemnice wyrozumiał. CzechRozm 27v.*

W przen (1) : *ábym miedzy Pogány przepowiedał niedościgłey bogáctwo Chriřtułowe WujNT Eph 3/8.*

3. *Niezmiernie, niewyobraźalnie wielki* (4) : *wpomini y ná niedościgłey miłóšierdzie twoie LatHar 146; z tego nápełniřz fię wćiefzenia niedościgłey. LatHar 681.*

Wyrażenie: »rozumem człowieczym niedościgły« (1): [on zaś wszystko czyni] *Z łálki mowię oney/ y z miłóšci wielkoy/ á rozumem człowieczym niedościgłey CzechRozm 214v.*

Szereg: »niedościgły i niewysłowiony« (1): *Pierwřza pobudká/ podziękowánie zá onę niedościgłą y niewyřłowioná miłóšć/ y wřzytkie dobrodzieřtwá Páná twego. LatHar 199.*

4. *Do którego nie można się dostać, niedostępny* (1) :

Szereg: »nieprzystępny, niedościgły« (1): Pánie ktoryś świetle nieprzyftępnym/ Mięszkác raczyfz w mieyfcu niedościgłym: Rácź fię nam dác przez wiárę znác *ArtKanc* I10v.

Synonimy: 2., 3. *niedosięgly, niedoszły, nieogarniony, niepodobny*; 4. *niedobyty, niedochodny, niedostępny*.

Cf DOŚCIGŁY, NIEDOŚCIGNIONY

AŻ